

Granskning av god ekonomisk hushållning per 2024-08-31

Region Gävleborg

Revisionsrapport
Oktober 2024

Projektledare *Karin Magnusson,*
certifierad kommunal revisor

Projektmedarbetare *Erika Frank,*
revisionskonsult

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska regional verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att fullmäktige ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i såväl delårsrapport som årsredovisning. Årsredovisning ska även innehålla en utredning och redovisning av följsamhet till det lagstadgade balanskravet.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapport respektive årsredovisning är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Regionstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapport och årsredovisning.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge regionens revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning, vilken skall biläggas årsredovisning i samband med fullmäktiges behandling av respektive rapport. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Är resultat i delårsrapporten förenligt med fullmäktiges beslutade mål för god ekonomisk hushållning?
2. Är resultat i delårsrapporten förenligt med balanskravet?
3. Disponeras resultatutjämningsreserv enligt fullmäktiges riktlinjer?
4. Är styrelsens förslag för hantering av ev. negativt balanskravsresultat förenligt med fullmäktiges riktlinjer?

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 6:13, 11:1, 11:6, lag om kommunal bokföring och redovisning 11:8-11:11, 11:12 samt rådet för kommunal redovisnings rekommendation 15 Förvaltningsberättelse.

Inledning, forts

Avgränsning

Granskningen av delårsrapport respektive årsredovisning omfattar:

- Hur styrelsen i förvaltningsberättelsen utvärderar hur mål för god ekonomisk hushållning respektive balanskrav har uppnåtts/förväntas uppnås,
- Om redovisat/förväntat resultat är förenligt med fullmäktiges verksamhetsmässiga respektive finansiella mål för god ekonomisk hushållning för målperioden.
- Om redovisat/förväntat resultat är förenligt med kommunallagens krav på en ekonomi i balans (balanskravet).

Granskningen som presenteras i denna rapport omfattar granskning av delårsrapporten som upprättats per 2024-08-31 och som behandlats av regionstyrelsen 2024-10-09.

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet bedöms med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt).

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomidirektör och redovisningschef.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

Iakttagelser

Regionfullmäktige beslutade 2023-12-12 § 362 om budget 2024 och ekonomisk plan 2025-2026. Regionfullmäktige beslutade i budgeten om fem prioriterade målområden för verksamhet och ekonomi. För god ekonomisk hushållning definierar fullmäktige fyra finansiella mål. Vi noterar att det inte har definierats några verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning.

I regionens delårsrapport 2024 finns ett särskilt avsnitt *God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning*. I detta avsnitt görs en avstämning avseende regionens finansiella mål för god ekonomisk hushållning för 2024 samt de fem fastställda prioriterade målområden för verksamhet och ekonomi. Avstämningen sker med hjälp av trafikljus (*grönt=uppfyllt, gult=delvis uppfyllt och rött=ej uppfyllt*) med tillhörande kommentarer.

Finansiella mål

Av redovisningen framgår att regionstyrelsen prognostiserar att de finansiella målen inte kommer att uppfyllas för helåret med anledning av att årets prognostiserade resultat understiger budgeterat resultat. Vi noterar vidare att redovisning av målet kring soliditet endast sker utifrån utfall per delårsbokslutet och att ingen information och kommentarer lämnas kring bedömning av prognostiserat helårsutfall.

Verksamhetsmål

I delårsrapporten tydliggör regionstyrelsen att de fem prioriterade målområden som fullmäktige fastställt i budget för 2024 utgör verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning.

I delårsrapporten redovisas prognostiserad måluppfyllelse för fyra av fem verksamhetsmässiga målområden. För dessa fyra målområden redovisas indikatorer samt, för vissa indikatorer, delårsutfallet. Av redovisningen i delårsrapporten framgår att dessa fyra målområden prognostiseras att delvis uppfyllas för helåret. För målområdet ansvarsfull ekonomi lämnas ingen prognostiserad bedömning däremot sker hänvisning till avsnittet om utvärdering av måluppfyllelse för de finansiella målen.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

Bedömning

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet. Det innebär att det prognostiserade resultatet inte är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2024.

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2024.

Granskningsresultat: Balanskravet

Iakttagelser

I regionens delårsrapport 2024 lämnas information om balanskravet i ett särskilt avsnitt *Balanskravsresultat utifrån helårsprognos*. Uppställningen av avstämningen av balanskravsresultatet följer god redovisningssed.

Av redovisningen går att utläsa att regionen har ett ackumulerat negativt balanskravsresultat vid årets ingång om -540 mnkr. I delårsrapporten redovisas ett prognostiserat negativt resultat efter balanskravsjusteringar för helåret 2024 som uppgår till -792 mnkr, vilket motsvarar prognostiserat årsresultat med justering för realiserade vinster i värdepapper.

Vid ingången av 2024 fanns en ackumulerad resultatutjämningsreserv uppgående till 780 mnkr. Av balanskravsutredningen framgår att 177 mnkr av resultatutjämningsreserven prognostiseras att användas för att täcka delar av det negativa resultatet efter balanskravsjusteringar. Därmed uppgår regionens prognostiserat balanskravsresultat för helåret 2024 till -615 mnkr.

Det negativa balanskravsresultatet anges vara ett resultat av hög inflationsuppräkningskostnad på pensionskostnader. Av delårsrapporten framgår att Region Gävleborg kommer att hävda synnerliga skäl på grund av stark finansiell ställning, och att detta kommer att åberopas för återställande på längre tid än tre år. I likhet med 2023 års negativa balanskravsresultat kommer återställandet att ske i takt med utbetalning av pensionsåtagandet.

Bedömning

Vi konstaterar, utifrån redovisningen av det prognostiserade balanskravsresultatet i delårsrapporten, att styrelsen bedömer att det lagstadgade balanskravet inte är uppfyllt. Vid beaktande av det ackumulerade negativa balanskravsresultatet som fanns vid 2024 års ingång uppgår regionens ackumulerade negativa balanskravsresultat till 1.155 mnkr, baserat på prognostiserat utfall för helåret 2024. Vi ser ingen anledning till att göra en annan bedömning, beaktat de osäkerhetsfaktorer som en prognos innebär. Utifrån det redovisade negativa balanskravsresultatet bedömer vi, trots beaktande av hög inflationsuppräkningskostnad på pensionskostnader, att det finns behov av åtgärder för att säkerställa att verksamheten kan bedrivas inom tilldelade ekonomiska ramar.

Granskningsresultat: Disponering av resultatutjämningsreserv

Iakttagelser

I budgeten för 2024 finns fastställda riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Riktlinjerna omfattar finansiella mål, ekonomisk hållbarhet, hantering av resultatutjämningsreserven (reservering till och användning av RUR) samt reservering och användning av resultatreserv (RER) som riksdagen har infört från räkenskapsåret 2024.

I riktlinjerna anges att användning av resultatutjämningsreserven (RUR) kan ske om tidigare års överskott i reserven bedöms nödvändiga för att uppnå ekonomisk balans ett visst år, exempelvis vid en konjunkturedgång eller andra negativa ekonomiska omständigheter. Användningen ska aviseras inom den normala budget- och uppföljningsprocessen och förutsätter att resultatet efter balanskravsjusteringar är negativt. RUR får användas för att justera balanskravsresultatet upp till noll, eller så långt som reserven räcker. Regionfullmäktige beslutar om användningen av RUR i samband med behandlingen av årsredovisningen.

Enligt balanskravsutredningen upprättad utifrån prognos bedöms 177 mnkr att användas av resultatutjämningsreserven för att täcka delar av det negativa resultatet efter balanskravsjusteringar som uppgår till -792 mnkr.

Bedömning

Beaktat de osäkerhetsfaktorer som en prognos innebär och att beslut om användning av RUR sker i samband med behandling av årsredovisningen, bedömer vi att den disponering av resultatutjämningsreserven som anges i delårsrapporten 2024 i allt väsentligt sker i enlighet med fullmäktiges riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Granskningsresultat: Synnerliga skäl

Iakttagelser

I budgeten för 2024 finns riktlinjer fastställda för god ekonomisk hushållning, vilken omfattar finansiella mål, ekonomisk hållbarhet, hantering av resultatutjämningsreserven (reservering till och användning av RUR) samt reservering och användning av resultatreserv (RER). Av riktlinjerna går att utläsa att balanskravsresultatet budgeteras att vara negativt för 2024 och uppgå till -367 mnkr. Vidare anger riktlinjerna att Region Gävleborg kommer att hävda synnerliga skäl att återställa detta på längre tid än tre år med anledning av stark finansiell ställning. Återställande av det negativa balanskravsresultatet kommer enligt fastställt budgetdokument att ske i den takt som utbetalning av pensionsåtagandet sker, vilket beräknas vara ca 20 år.

Bedömning

Styrelsen prognostiserar ett negativt balanskravsresultat om -615 mnkr, att jämföra med budgeterat balanskravsresultat om -367 mnkr. Beaktat de osäkerhetsfaktorer som en prognos innebär och att beslut om återopande av synnerliga skäl sker i samband med behandling av årsredovisningen, bedömer vi att styrelsens förslag för hantering av det prognostiserade negativa balanskravsresultatet som anges i delårsrapporten 2024 sker i enlighet med fullmäktiges riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

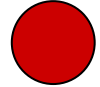

Samlad bedömning

1. Är resultat i delårsrapport förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning?

- Finansiella mål

Nej, ej uppfyllt

- Verksamhetsmål

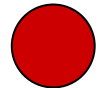
Delvis uppfyllt

2. Är resultat i delårsrapport förenligt med balanskravet?

- Följsamhet till balanskravet

Nej, ej uppfyllt

3. Disponeras resultatutjämningsreserv enligt fullmäktiges riktlinjer?

Ja, uppfyllt

4. Är styrelsens förslag för hantering av negativt balanskravsresultat förenligt med fullmäktiges riktlinjer?

Ja, uppfyllt

“Vi delar regionstyrelsens bedömning att det prognostiserade resultatet inte är förenligt med fullmäktiges finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Vi delar regionstyrelsens bedömning att det prognostiserade resultatet är delvis förenligt med fullmäktiges verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning. Vi bedömer att det prognostiserade lagstadgade balanskravet inte kommer att uppfyllas per 2024-12-31. Den disponering av resultatutjämningsreserven som anges i delårsrapporten 2024 sker i allt väsentligt i enlighet med riktlinjerna för god ekonomisk hushållning. Styrelsens förslag för hantering av det prognostiserade negativa balanskravsresultatet sker i enlighet med fullmäktiges riktlinjer för god ekonomisk hushållning.”

2024-10-15

Karin Magnusson

Uppdragsledare och projektledare